

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI NAPILAP.

Megjelenik mindennap a délutáni órákban.
 Előfizetési díj:
 Egész évre 12 ft, félfévre 6 ft, évnegyedre 3 ft o. ó.
 Helyben előfizetheti Demjén L. és Keresztény Pál úrak kereskedésében, hol egyes számmok is kaphatók.
 Szerkesztői szállás: belső-tordattca 122. sz.
 Kiadó-hivatal: A tanácsház mellett, az emelet hátsó részében.

Hirdetési díj: öt hasábos garmond sorért 6 kr s egyszeri beiktatás után 30 kr. bélyegdíj.
 Hirdetések felvételnek: Helyben: a kiadóhivatalban, Demjén László könyv- és Keresztény Pál papírkereskedésében. Pesten: Zeisler M. (Királyutca 60. sz.) Bécsben: Haasenstein és Vogler (Neuer-Markt 11. sz.) Oppelik Alajosnál (Wollzeile 22. sz.) Rudolf Mosse off. Zeitungs-Agent (Stadt, Seilerstätte 2.) Süddeutsche Annoncen Expedition Stuttgart.
 Nyitóféri czikkék: sora után 20 kr. előleg bevétele mellett a szerkesztőséghez ezimzendők.
 Előfizetések s hirdetési díjak a vidékről a szerkesztőséghez küldendők be.

A választási törvény módosításáról.

Pest, febr. 24.

Pár napja az országos képviselők választását intéző törvény módosítására czélzó javaslat fekszik a ház asztalán, e felett foly a vita.

Minden alkotmányos országban a parlament az állam- és népakarat megtestesítője, képviselője; ez a felséges testület a polgárisodás és országos érdekek magaslattól kell, hogy megfigyelje a korszellem intő szavát, s az élettapasztalat és tudomány bölcsességével kell, hogy munkálja az ország és nemzet javát. A választási törvény, ez azon szellemi piedesztál, mely alapul szolgál a parlament üdvös törvényeket alkotó hatalmának, mely eszközzi, hogy a törvényhozás a népakarat meghamisítlan, valódi kifejezését képezze. A választási törvényeknek módosítása tehát a lehető legfontosabb tárgy, mely egy parlament tanácskozása alá kerülhet; ha valahol e kérdés meghányása körül kell a pártférédeknek háttérbe szorulni: elfogulatlanul kell ebben keresni a jobbát, a czélzserűebbet.

Az 1848-ki választási törvények hiányait kimutatta a gyakorlat, az utóbbi választásoknál is, ezt parlamentünk egyik pártja sem tagadja; mindenki érzi a módosítás szükségét, csak hogy a türelmesség nem adott mindenkinek egyenlő mértékkel, s innen van, hogy ellenzékünk, nem nyomván vállait a felelősség terhe oly nagyon, mint a többségét, — a választási törvények hiányait is kevesebb munkával és rövidebb idő alatt véli pótolhatónak, mintsem az a gyakorlati keresztülvitel rugós utain haladás nehézségei engedhetnék.

Anglia századok óta bir parlamenttel, választási törvényét gyakran reformálta, hanem azért választókerületeinek aránytalansága mégis szembeötlő, s bár a culturában is magasabb fokon áll, a mi magyarhoni censusunk sokkal alantibb, s így a szavazatra jogosítás is szélesebb körre terjedő, mint Angliában.

A választási törvények hiányait tehát nem oly könnyű pótolni; ezért a módosítások létrehozatalánál nagyon óvatosan kell eljárni. E nézetet, mint a képviselőház vitáiból kitetszik, Tisza K. nem osztja, ezért gyökeres változtatásokat sürgetvén, a választási javaslatot még a tárgyalás alapjául sem akarja elfogadni.

Azzal támadja meg e javaslatot, hogy a választási jogosultságot megszorítja, a censust felemeli; ő a választási kerületeket egyszerre egyformára tudná kiszabni, s bár nincs kellően keresztülvitt állandó catastro-runk, s ennek alapján reformált állandó adórendszerünk, a földbirtokot nem tartja czélzserű census-alapnak.

Ellenvetéseire legelőbb Tóth V. belügyér felelt. Constatálja a reformok szükségét, de kimutatja azt is, hogy a census nem emellett fel; leszállítani ma azt azért nem lehet, mert nincs még állandó adórendszerünk, s így csak egy újabb provisoriumot teremthetnénk; már pedig a parlament alapját minduntalan bolygatni nem tanácsos, már csak azért sem, mert ma nem lehetne igazságos censust felállítani; kimutatja, hogy az új törvényjavaslat senkitől se vesz el politikai jogokat, csak az e körül észlelt visszaéléseket szünteti meg, az 1848-ki törvények és a jogegyenlőség szellemében, jövőre nem bírván valaki joggal csak azért, mert az egykor privilegisált osztályhoz tartozott.

Bebizonyítja a minister azt, hogy a választók állandó névjegyzékének behozatalával nemcsak a politikai jog gyakorlata jobban biztosított, hanem a választás actusa s így a parlament összehívhatóságának ideje is három hónorról egyre száll alá, mi nálunk, a böbeszedésű hazájában kiszámíthatlan nyereség a közügyek előbbrevitelében. Kiemeli továbbá azon nevezetes intézkedést, a mely szerint a választások felmerült panaszaiban nem mint eddig a belügyér, hanem a királyi kuria fog ezután itélni, a mi igazán szabadelvű vívmány. Továbbá, hogy kellően körülíratik a választási elnök hatalmát, s a szavazás módja úgy rendeztetik, hogy a kihágások és népesedülések elkerültessek.

Végül kimutatja, belügyér, hogy a ház hosszas tárgyalásai és a közbejött szünetelések okai annak, hogy a nevezetes törvényjavaslat csak most került a ház asztalára; kimutatja azt, hogy a választó kerületek czélzserűbb kikerekítése azonnal meg nem ejthető, kellene erre statisztikai adatok, melyeket csak egy jó állandó catastro és adórendszer szolgáltatna. Hivatkozik Angliára, hol a választási törvény egyes részecskéinek megváltoztatása egész ministeriumokat buktatott meg és pártalakulásokat eszközölt, tehát nem olyan könnyű dolog. Ő — így szólta a minister — realépett a reform ösvényére s javított annyit, mennyit a józanul kimért haladás megkövetelt s conserválta azt, minek megváltoztatásáért s abból folyó következményekért sem a jelen, sem az utókor előtt felelősséget vállalni nem mert.

Különböen a javaslat elfogadását nemcsak a minister nyomos érvei ajánlották, fontos okokat és adatokat hozott fel b. Kemény Gábor az erdélyi részeket illetőleg.

Előtte már Pap Zsigmond elismerte, hogy a tárgyalást javaslat nemileg Erdélyt illetőleg is kielégítő, s ezért fogadja el azt részletes tárgyalás alapjául.

Azonban b. Kemény G. kimutatja az erészben ellenzéki és nemzetiségi részről felhozott vádak nagy részének alaptalanságát.

Legelőbb is azt emelte ki, hogy a jelen tjavaslat az 1848-ki törvények szellemével megegyező s a reformok biztos úján halad; hogy bármennyire állítja is Debreczen követő az ellenkezőt, senkitől a választási jogot el nem veszi. Másik előnye, hogy az erdélyi részekben nem alkalmazható 1/4 telek census helyett kerék adóösszeget állapít meg.

Az erdélyi részekben — ugymond — hibás a választó kerületek beosztása, de ennek correct keresztülviteléről álmodni se lehet most; felhozza a rendkívüli változások példáját Tarján és Petroszény helyegekét, melyekben a lélekszám 6 év alatt 6 700-ról — 7000 és 4000-re emelkedett.

Figyelmét arra, hogy vannak szellemi és anyagi viszonyok, politikai tekintetek és rég mult historiai fejlődések, melyeket a választó kerületek jövő megállapításánál mind számba kell venni; főleg a kikerekítést a catastroális törvények életbelépésének kell megelőzni.

Kimutatja, mily téves felfogás az, hogy Erdélyben csak egy census van a 8 ft 40 kr. A székellyföldön ugyan minden szántóval választó, a Királyföldön hasonlóan minden polgár. Nem igaz tehát az, mintha ott csak az aristocralia lenne képviselve. A megyékben igaz hogy van 20,000 szavazó birtokos volt nemes; de ezek nagyobb része nem magyar nemzetiségű és nem is proletarius, mert 300 □ mfdet bir míg román részről is csak azt merik állítani, hogy a volt jobbágyság 200 □ mfdet bir Erdély földéből. Erdélynek van 110,000 választója a mi nem mutat magas cursusra, ebből 50,000 esik a székellyföldre, a megyéken 20,000 volt nemes tartozik a választók közé. Az erdélyi választó kerületek közt 20-ban az oláhalkuak bírnak határozott többséggel, ha tehát ezek a törvény terere állanak nevezetes tényezőkként szerepelhetnének.

Végül visszaautasítja azon eszmét, hogy a magyarok szövetkezzenek a románokkal a szászok ellen. „Nemzetiséggel nemzetiség ellen szövetkezni nem akar”. Legyen a jelszó: becsületesség, értelmiség, hü hazafiság! —

Az eddigi vitákból is kitünik, hogy a választási törvény deakpartí módosításai jelentékeny reformokat eszközölnek és sok részben az erdélyi részek politikai életében is haladás jeleznek. E szemponból tekintve a dolgot aligha nem idő előtti anathemat mondani arra, mi ha nem is gyökeres javítás, de sok bajt elhárít s e mellett liberális.

Helyszínelés Erdélyben.

Csak futólagos pillanatot kell vetni a jelen felvilágosult század vívmányaira s elodázhatatlanul be kell ismernie a szemlélőnek, hogy az emberiség óriási léptekkel halad elő. A felvilágosodás eszményének fátylaja jótékonyan, termékenyítőleg ömleszt el a fényt, lesújtva tündöklő világával a fanatizmus s egyéb előítélet szülte ferde kinövéseket; az egyéni köbiztonság napról-napra magasztosb fogalomban jelenkezik; az ember és ember közötti kárhazatos falnak utolsó rommaradványa is leomlani készül s elérkezik — mit mielőbb adjon az ég! — az egyséket úgy, mint egész nemzeteket boldogító kor, melyben az egyéniség értéke vételenél kizárólagosan az érdem vetetik a mérlegbe. Fájdalom! még nincs itt a pillanat, melyben az emberiség boldog megnyugvással, jogegyenlőség felkiáltásával s testvériség fogalmából s édes érzetéből fakadó örömmel fogadhatná az érdem diadala jutását; még napi rendben vannak, kivált hazánkban a háttérbeszorítottások; még az érdemet gyakran lánczba veri, legtöbbször elnyomja a születés vagy más anyagsággal összekötött körülmény, gyakran oly érdemet, mely kellő méltánylat és felségelésben részesülve a haladás eszményének nagy lökést adhatna s a nemzet lelket rugékonyságban tarthatná.

Nagy azoknak száma, kik az emberi társadalom jólétét szívókn hordják s buzgon törekednek a nemzetet a kor szellemének megfelelő állásba helyezni — s mit nyerne érte? Azt a pár forintot, melyből a nyomasztó körülmények között nem csalódások, de még egyekek sem képesek magukat tartantani. Soknál meg van az erő, a tehetség, de hiányzik az anyag, mely az eszmével párosulva: annak nyilvánulását a jelen kor realis fogalmai hőzt megvalósíthatná. Vannak tehát, vannak még századunkban is háttérbeszorítottások és mellőzések, melyeket még csak a méltányos elismeréssel sem édesítenek.

Ily érdemek, ily küzdelmek hagyatnak úgy szólván minden figyelem nélkül — világosabban mondva: fosztatnak meg annyi türes, szenvedés és nyomorgás s mind emellett hűséges kötelemből daczára is a méltánylat elismerés és felségelés élvezetéről az annyi fáradsággal, annyi nehézséggel egybekötött telekkönyvi helyszínelési pályán.

Távol legyen tőlem helyszínelő pályatársaim érdemeit dicsekvőleg hangoztatni távol legyen működési körüket részletesen körvonalozni — mert az előbbi ugyanis eléggé magyarázza azon birtok elkülönítési rendszabály, mely a műveltség igen alanti fokán álló népnél is az öndatosabb egységes társadalomnak velé meg alapját s a tett erőnek igénybe vételére ébreszté a tespedés kár hozatos járma alatt nyugó, eddig még saját birtokát sem ismerő népet; az utóbbi pedig eléggé ismeretes — de hajlandó vagyok hinni, miszerint vannak, kik előtt fedvék azon nyomorok, azon fáradaimok, azon siralmasabbnál siralmasabb körülményekkel egybekötött nélkülözések, melyek között a telekkönyvi helyszínelők hivatalos köteimük teljesítésében eljárnak s melyek között gyakran időnek előtte áldozatul esnek.

Szándékom azért némileg körvonalozni a helyszínelők működésében felmerülő szokott körülményeket, annyival is inkább, mivel vannak, kik hivatalos állásuknál fogva is kell, hogy a telekkönyvi helyszínelési pályára iránt figyelemmel és érdeklődéssel viseltesenek.
Egy öreg helyszínelő.
Legújabb táviratok.
Prága, febr. 24. Hirszerint a cseh tartomány gyűlés mart. elején fog folozlattatni és az új választások husvét után leendnek. — A cseh klubokban már szerkesztik a választási felhívásokat. A helytartó ma már szélessebb felhatalmazásokkal rendelkezik, mint a legutóbbi választások alkalmával.
Londonból sürgönyözök; egy bécsi lapnak: Párisból ide érkező hírek szerint Franciaország minden főpáncsnokához reuendet menesztett, hogy marc. 1-én a csapatokat harckészben tartásák. Itteni bonapartisták nagy biztossággal beszélnek arról, hogy csakhamar új aera kezdődik Franciaországban. — Mit akar e reletyies sürgöny mondani, az természetesen a sürgönyöző titka.
London, febr. 23. A „Daily Telegraph” jelenté New-Yorkból: A washingtoni kabinet válasza barátságos hangon van tartva: de ragaszkodik a közvetlen károkhoz, melyek a szerződési jegyzőkönyv által védelmezettek. Amerika nem vonhatja vissza emlékiratát.
New-York, febr. 23. Colfax Brooklynbán beszédet tartott, melyben a washingtoni szerződést a béke legjobb védeyjél állította. Ő nem hiszi, hogy — ha Anglia visszavonul a szerződés elől — a két nemzet merészelné magát a civilizációval szemben megsemmisíteni.
A „New York-Herald” washingtoni levelezője jelenté, hogy a bizottmány amerikai tagjai elismerik, hogy Amerika a közvetlen károk követelése által, melytől bajos dolog visszavonulni, — igen kellemetlen helyzetbe sodorta magát.
Washington, febr. 23. A követek kamarájában azt mondá Banks, ő nem fél attól, hogy Angolországgal komoly összekötözésre kerüljön a dolog; de ő a béke fentartására a legjobb utnak tartja, hogy ha Amerika jogait nyíltan proklamálják és azok megvédése végett előkészületeket tesznek.
Az „Evening Post” úgy hiszi, hogy Angolország rövid időn a kérdésnek oly megoldását fogja javaslatba hozni, mely mindkét felet kielégítendik. A háboru úgy véli e lap — lehetetlen; mert ez esetben nagyobb hiba követetnék el, mint azok, melyeket Granville elkövetett.
Pest, 1872. február 24.
Néhány nap óta oly hideg és zordon időnk van, hogy beillenék „karácsonyi időnek”. Ma reggel kevésbé havazott is. A Duna jege azonban szépen megy, s semmit sem látszik törödni a nagy fagyokkal! Csak aztán olyan 1866-iki fagy ne álljon be!
Ez a fagy azonban a holnap tartandó érdekes gyűlést alig fogja elnapolni. Vidéki és pesti czéhek, valamint más iparvállalatok küldötteiből fog ezen gyűlés állani, melynek tárgyat a legközelebbi országos képviselőválasztások, tehát politikai kérdés fogja képezni.
Kíváncsiak vagyunk e „pártértekezlet” eredményére, melyben a főszerep a baloldalnak jutott.
Ha tek. szerkesztő ur engedí, annak idején majd többet szölandok a gyűlés eredményéről. *)
En nem jósolok neki „fényes eredményt”, a holnap különben megmutatja azt.
A mai „Ell.”-ben, az „egyesült magyar gőzhajótársaság” érdekében, ugyanannak elnöke, Ivánka Imre ur felszólal. Ugy látszik, hogy ő azon véleményyel van, hogy a „fusió” elkerülhetlen (becses lapja mult-kori száma hozott arról tölem hírt), mindazonáltal oda nyilatkozik, hogy azon esetben, ha a részvényesek az anyagi hasznot nagyobbra becsülnék a hazafiságnál, s illetőleg, ha nevezett társaság valóban fuzionálna az osztr. szab. Dunagőzh.-társasággal: azon pillanatban lemondana helyéről.
Mindenesetre igen helyes nézetei vannak Ivánka urnak, mert az által, hogy e magyar társulatot német kezekbe játszuk, elismerjük tehetetlenségünket. De hát itt is, mint sok más társulatnál, az ügykezelésre nagyobb gondot kellett volna fordítani; s az egyes társulatoknál — még az egyesülés előtt — kissé derekabb embereket kellett volna a választmányba tenni...
De hát mikor nekünk éppen az a hibánk, hogy mindent tervezni akarunk, de a kivittél — a hasznot azt idegen kezre bizzuk.
*) Nagy köszönettel vesszük. Szerk.

tudatosabb egységes társadalomnak velé meg alapját s a tett erőnek igénybe vételére ébreszté a tespedés kár hozatos járma alatt nyugó, eddig még saját birtokát sem ismerő népet; az utóbbi pedig eléggé ismeretes — de hajlandó vagyok hinni, miszerint vannak, kik előtt fedvék azon nyomorok, azon fáradaimok, azon siralmasabbnál siralmasabb körülményekkel egybekötött nélkülözések, melyek között a telekkönyvi helyszínelők hivatalos köteimük teljesítésében eljárnak s melyek között gyakran időnek előtte áldozatul esnek.

Szándékom azért némileg körvonalozni a helyszínelők működésében felmerülő szokott körülményeket, annyival is inkább, mivel vannak, kik hivatalos állásuknál fogva is kell, hogy a telekkönyvi helyszínelési pályára iránt figyelemmel és érdeklődéssel viseltesenek.
Egy öreg helyszínelő.

Legújabb táviratok.
Prága, febr. 24. Hirszerint a cseh tartomány gyűlés mart. elején fog folozlattatni és az új választások husvét után leendnek. — A cseh klubokban már szerkesztik a választási felhívásokat. A helytartó ma már szélessebb felhatalmazásokkal rendelkezik, mint a legutóbbi választások alkalmával.
Londonból sürgönyözök; egy bécsi lapnak: Párisból ide érkező hírek szerint Franciaország minden főpáncsnokához reuendet menesztett, hogy marc. 1-én a csapatokat harckészben tartásák. Itteni bonapartisták nagy biztossággal beszélnek arról, hogy csakhamar új aera kezdődik Franciaországban. — Mit akar e reletyies sürgöny mondani, az természetesen a sürgönyöző titka.
London, febr. 23. A „Daily Telegraph” jelenté New-Yorkból: A washingtoni kabinet válasza barátságos hangon van tartva: de ragaszkodik a közvetlen károkhoz, melyek a szerződési jegyzőkönyv által védelmezettek. Amerika nem vonhatja vissza emlékiratát.
New-York, febr. 23. Colfax Brooklynbán beszédet tartott, melyben a washingtoni szerződést a béke legjobb védeyjél állította. Ő nem hiszi, hogy — ha Anglia visszavonul a szerződés elől — a két nemzet merészelné magát a civilizációval szemben megsemmisíteni.
A „New York-Herald” washingtoni levelezője jelenté, hogy a bizottmány amerikai tagjai elismerik, hogy Amerika a közvetlen károk követelése által, melytől bajos dolog visszavonulni, — igen kellemetlen helyzetbe sodorta magát.
Washington, febr. 23. A követek kamarájában azt mondá Banks, ő nem fél attól, hogy Angolországgal komoly összekötözésre kerüljön a dolog; de ő a béke fentartására a legjobb utnak tartja, hogy ha Amerika jogait nyíltan proklamálják és azok megvédése végett előkészületeket tesznek.
Az „Evening Post” úgy hiszi, hogy Angolország rövid időn a kérdésnek oly megoldását fogja javaslatba hozni, mely mindkét felet kielégítendik. A háboru úgy véli e lap — lehetetlen; mert ez esetben nagyobb hiba követetnék el, mint azok, melyeket Granville elkövetett.
Pest, 1872. február 24.
Néhány nap óta oly hideg és zordon időnk van, hogy beillenék „karácsonyi időnek”. Ma reggel kevésbé havazott is. A Duna jege azonban szépen megy, s semmit sem látszik törödni a nagy fagyokkal! Csak aztán olyan 1866-iki fagy ne álljon be!
Ez a fagy azonban a holnap tartandó érdekes gyűlést alig fogja elnapolni. Vidéki és pesti czéhek, valamint más iparvállalatok küldötteiből fog ezen gyűlés állani, melynek tárgyat a legközelebbi országos képviselőválasztások, tehát politikai kérdés fogja képezni.
Kíváncsiak vagyunk e „pártértekezlet” eredményére, melyben a főszerep a baloldalnak jutott.
Ha tek. szerkesztő ur engedí, annak idején majd többet szölandok a gyűlés eredményéről. *)
En nem jósolok neki „fényes eredményt”, a holnap különben megmutatja azt.
A mai „Ell.”-ben, az „egyesült magyar gőzhajótársaság” érdekében, ugyanannak elnöke, Ivánka Imre ur felszólal. Ugy látszik, hogy ő azon véleményyel van, hogy a „fusió” elkerülhetlen (becses lapja mult-kori száma hozott arról tölem hírt), mindazonáltal oda nyilatkozik, hogy azon esetben, ha a részvényesek az anyagi hasznot nagyobbra becsülnék a hazafiságnál, s illetőleg, ha nevezett társaság valóban fuzionálna az osztr. szab. Dunagőzh.-társasággal: azon pillanatban lemondana helyéről.
Mindenesetre igen helyes nézetei vannak Ivánka urnak, mert az által, hogy e magyar társulatot német kezekbe játszuk, elismerjük tehetetlenségünket. De hát itt is, mint sok más társulatnál, az ügykezelésre nagyobb gondot kellett volna fordítani; s az egyes társulatoknál — még az egyesülés előtt — kissé derekabb embereket kellett volna a választmányba tenni...
De hát mikor nekünk éppen az a hibánk, hogy mindent tervezni akarunk, de a kivittél — a hasznot azt idegen kezre bizzuk.
*) Nagy köszönettel vesszük. Szerk.

Az ősz óta Pesten időző Carré Oszkár lovardatársulat tulajdonos ma és holnap tartja utolsó nyaktörő mutatványait.
Jó haszna lehetett neki, mert a circus egyik napon úgy, mint a másikon tömve volt néző-közönséggel. Mainzba készül, a mint a „P. N.” mondja, ezen átkötözés nem kevesebbe kerül neki 12000 frtnál.
Szép kis összegecske!
Hát ezen kívül mennyi marad még Carré uram zsebében?
Csikváry Jákó.

Mélyen tisztelt szerkesztő ur!
Kérem engedjen tért becses lapjában a következő soroknak:
Mióta felhívásomat az értelmi és erkölcsi reform érdekében közzétettem, naponként jönnek hozzám az ország minden részéből támogatást ígérő levelek.
A sajtó azonban ismételt felhívásaim s körölméim daczára jellemzően hallgat. Itt-ott akadok országos napilapjainkban egy-egy megeresztett gondolatra, mely munkám megjelenése óta teljesen az általam megindított szellemben, nem ritkán saját szavaimmal, idegen czég alatt lát pályilgdot.
E már örvendetes jel, annál örvendetesebb, mert eszméimet és czélzataimat a társadalmi haladás emberei sajátjukká teszik és — remélhetőleg — oly meleg ápolásban fogják részesíteni, mint az a kebel, melyen, fogamzottak.
Az épen a mire töreksem, hogy eszméim közgyakká váljanak.
Amde, ha érezhető is már a mozgalom gyenge fu-vallata, annyira töredékesen és minden tetszerőséget nélkülöző foszlányokban hevernek szeretszét; az üdvös gondolatok, hogy oly kevésbé emelkedhetik fel betölők a társadalmi haladás épületé, mint a szétszórt tégladarabokból a ház.
Ezért történt az, hogy én egy egységes és öntudatos terv szerint munkáló szerv alakítására irányzám első figyelemet, és a czél érdekében a sajtót, és egyeseket együttes hatásra szólítottam fel; innen származott azon kérelmem is, melyet nemrég a „Kelet” és „M. Polgár” szerkesztőiből koczakáztattam; innen ama kijelentésem, hogy az ügy pártolónak beküldött neveit, valamint azokat is, a kik személyökhöz intézett felhívásomra hallgatással felelnek, közzéteszem.
E kijelentés közlése óta tekintélyes kezektől kap-tam leveleket, melyekben arra kérnek fel, hogy azon szándékomtól, miszerint a nevetek nyilvánosságra hozom, álljak el. E kérelmek ép oly nemes indulatból származnak, mint a mily nyomások indokauk; azért szolgáljanak soraim válaszul ama hangokra, melyektől a jó tanácsot elfogadni mindig boldogságnak tartom.
Tudva azt, hogy mig bizonyos eszme nem vált uraló közhatalommá: a legnemesebb czélatok és törekvések is guynyal és az ügynek ártható reactióval fogadhatnak;
meggyőződve arról, hogy értelmi és erkölcsi czélokhoz csakis rokontermészetű eszközök segíthetnek, míg az erkölcsi könszter magának a cselekvésnek erkölcsi becsét csökkentene;
tekintve, hogy a társadalom értelmi és erkölcsi haladásának érdeke csak a legmélyebben érzett egyéni és közrokonzeny, — valamint a lélek legsajátabb szükségitől sugált és áthatott tetterő által támogatható hatályosan;
azon szándékomtól, hogy nevetek hozok a nyilvánosság elé, elállok, biztositott reményében annak, hogy a kik támogatásukat ígérték, ügyünk fenséges zászlaja alatt azon melegséggel és hűséggel küzdenek, melyet önkénytes ajánlkozásuktól a czél magasztossága méltán elvár.

Alkalmam lehetne ezuttal számos tüntető- és üdvözlő-irat közölni hazánk legnagyobb, tudományos és gyakorlati embereitől; de a társadalom értelmi és erkölcsi nemesbülése oly érdek, melynek fontossága bizonyítványokra nem szorul; a kik e fontosságot nem érzik, azok a társadalom szánalomraméltó szegényei, ha van számukra boldogság: az ama szélhűdöttségben áll, hogy érezni nem tudnak.
Kolozsvárt, 1872. február 24-én.
Dr. Dobránszky, jogtanár.

A kolozsvári löversenyek sorozata 1872-re.
Első nap. Péntek, september 20-án.
I. Kisérleti verseny. Indítványozta Tisza László, 1868-ban elletett loyak számára. Távolság 1 1/2 mfd. Teher 110 ft. Kanca és heréltre 3 ftal, félvevre még 5 ftal kevesebb. Tétel 10 arany. Fuss vagy fizess.
II. Hölgyek díja. Tiszteletdíj. Futhat minden Erdélyben elletett és felnevelt ló. Távolság 1 1/2 mfd. Teher 3 évesre 125 ft, 4 évesre 141 ft, 5 évesre és idősbre 146 ft. Kanca és heréltre 3 ftal, félvevre még 10 ftal kevesebb. Tétel 50 ft, fele bánat. Urlovark. Nevezési zárnapp julius 30-ka déli 12 óráig.

*) Nagy köszönettel vesszük. Szerk.

Hivatalos. Pályázat.

878-105. 2-3 (412)

A szállítási m. kir. kőszénbánya hivatali Hunyad megyében betöltendő az országos állomás, melyet a XII. rangosztály, 500 frtnyi évi fizetés, a tiszteletdíj részéről nyugdíjba be nem számítható évi 200 frtnyi tiszteletdíj, 8 bécsi ói fajandóság, melyből azonban csak egy negyed termékszámban, a többi háromnegyed feleiben közzében, még pedig minden egy ói fa helyett 16 bécsi mázsa kőszén szolgáltathatik ki, továbbá szabad lakás vagy lakpénzül az évi fizetésnek 15% az azon felül az ezen állomáson töltött 5 és megint 10 év után a fizetésnek 100% illetőleg 200 frtnyi fel-emelésre való igény egybevetővé.

Folyamodványok kellő bizonyítványokkal felszerelve, egy minősítőnyit és szolgálati táblázat kíséretében, melyben pályázóknak életkoruk, közszolgálatban vagy magánéletben töltött idejük, elmeleti és gyakorlati orvosi ismeretük, és jártasságuk a magyar, német és román nyelvben hiteltelen kimutatandók, illető előjáróságuk utján a márczius hó végéig a pályázatigazgatósághoz benyújtandók.

A pályázók közül orvos, sebész-tudorok a kijelölésnél különös figyelembe foganak vétetni.

A m. kir. bányáigazgató ságtól. Kolozsvárt, 1872 február hó 19-én.

Nem hivatalos.

34 (410)

Haasenstejn és Vogler,

legnagyobb és legjelentékenyebb hirdetmény-kiadóiroda

Németországban, Ausztriában és Svájcban, állítanak hirdetményeket az egész föld minden hírlapjában, postaber és provizó felszámolása nélkül a legújabb eredeti árak mellett, s iradjuk van Bécsben, Neuer-Markt II. Prágában, Graben 27, Pester, Uri-utca 13. sz. a. valamint

Berlinben,	Berlinben,
Braunslauban,	Chemnitzban,
Drezdában,	Erfurtban,
St.-Gallenben,	Gentben,
Hamburgban,	Kölnben,
Lipszeben,	Liibeckben,
Metzben,	Magdeburgban,
Nempechtben,	Nürnbergben,
Beroben,	
Churban,	
Majjal Frankfurtban,	
Halleban,	
Lausanneban,	
Luczernben,	
Münchenben,	
Stuttgartban,	
Zürichben,	

ROBEY ÉS TÁRSA

(Limited)

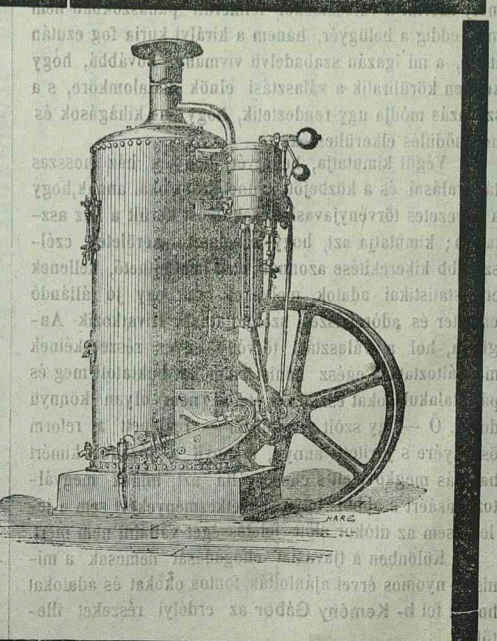
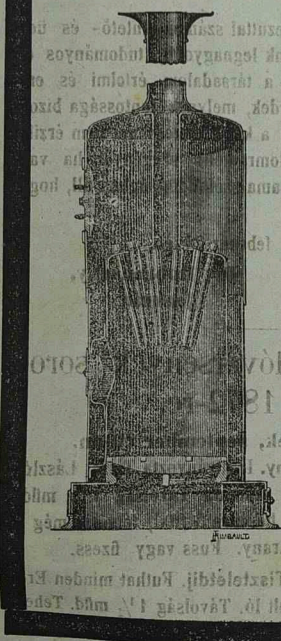
Pest, üllői út 1. szám alatt,

ajánlják a közelgő idényre **szabadalmazott vaskeretű cséplőgépeiket és gőzmozdonyaikat, lojárgányos cséplőgépeiket, vetőgépeiket, úgyszintén javított álló felnyomatu gőzgépek Field-fele csövekkel.**

Újabb gépeink általánosan elismert munkaképességük felment bennünket minden feldicsérestől, mert a tények felelnek meg, és csak arra kérjük a t. gazdaközönséget, gőzcséplőkre szóló megrendeléseiket mihamarabb keznekké juttatni, mert már is kivételesen sok ebbeli rendelmény tételtek nálunk.

(400) 6-24

Robey and Company Limited, Pest, üllői út 1. sz.

III. Álamdíj 300 drb arany.

Fúthat minden a Királyhágón innen (a régi Erdélyben) elletett és nevelt kanca és mén. Távoltság 2 mfd. Teher 3 évesre 104 ft, 4 évesre 125 ft, 5 évesre és idősbre 133 ft, kanczára 3 ftal kevesebb. Nem Erdélyben fogantatott, de anyjával béhozott csikóra 3 ftal több. Egy 1500 frtos díj nyertesére 5 ftal, két ily vagy egy 3000 frtos díj nyertesére 8 ftal több. Tétel 100 frt, fele bánat. Egy hóval verseny előtt visszavonva 25 frt bánat. A 2-ik ló a tét- és bánatösszeg felét nyeri. Nevezési zárnapp július 20-ka déli 12 óráig.

IV. Paripaverseny Tiszteletdíj.

Adja báró Wesselényi Béla. Fúthat minden Erdélyben elletett ló, mely 1872-ben idomár keze alatt nem volt. Távoltság 1 1/2 mfd. Teher 3 évesre 115 ft, 4 évesre 131 ft, 5 évesre és idősbre 136 ft, telivérre 7 ftal több. Tétel 20 frt, fele bánat. Legalább 4 ló, vagy nincs futás. Urlovarok. Nevezési zárnapp szeptember 1-je déli 12 óráig.

V. Álamdíj 200 drb arany.

Minden a magyar korona területéből 3 éves mén és kanca számára. Távoltság 2 mfd. Teher 105 ft, ménre 2 ftal több. Erdélyben nevelt lovakra 5 ftal kevesebb. Tétel 100 frt, fele bánat. A tét- és bánatösszeg fele a 2-ik lovat illeti. Nevezési zárnapp július 20-ka déli 12 óráig.

Második nap. Vasárnap, szeptember 22-én.

I. Kísérleti verseny.

Indítványozta báró Bánffy Ádám, 1869-ben született lovak számára. Távoltság 1 mfd. Teher 105 ft, kanca és herélre 3 ftal kevesebb. Erdélyben kívül elletett lóra 3 ftal több, félvérre 5 ftal kevesebb. Tétel 10 arany, bánat 5 arany. Egy évvel verseny előtt visszavonva 3 arany.

II. Erdélyi díj Fúthat minden Erdélyben elletett és felnevelt félvér. Távoltság 3 mfd. Teher 4 évesre 125 ft, 5 évesre és idősbre 130 ft, ménre 3 ftal, egy 4000 frtos díj nyertesére még 5 ftal több. Tétel 100 frt, fele bánat. A tét- és bánatösszeg fele a 2-ik lovat illeti. Nevezési zárnapp július 30-ka déli 12 óráig.

III. Gátverseny.

Fúthat minden Erdélyben elletett és felnevelt ló. Távoltság 2 1/2 mfd, 9 négy láb magas gáttal. Teher 3 évesre 120 ft, 4 évesre 138 ft, 5 évesre és idősbre 143 ft, ménre 3 ftal, telivérre még 7 ftal több. Lóra, mely gát- vagy akadályversenyben még nem indult, 5 ftal kevesebb. Üzleti lovar 7 ftal többet. Tétel 25 frt. Fuss vagy fizess. Nevezési zárnapp július 30-ka déli 12 óráig.

IV. Egyleti díj.

Fúthat minden magyarhoni ló. Távoltság 2 mfd. Teher 3 évesre 100 ft, 4 évesre 118 ft, 5 évesre és idősbre 123 ft, kanca és herélre 3 ftal kevesebb, telivérre 5 ftal, 50 aranyos díj nyertesére 5, ennél nagyobb díj nyertesére 8 ftal több. Erdélyben kívül elletett lovakra 10 ftal több. Nem Erdélyben elletett, de egy éves korukban béhozott lovakra csak 5 ftal több. Tétel 10 arany, fele bánat. Nevezési zárnapp július 30-ka déli 12 óráig.

V. Álamdíj 500 drb arany.

Minden mén és kanca számára, mely magyar-osztrák birodalmi vagy németországi államlakos jóhiszemű tulajdona. Távoltság 3 mfd. Teher 3 évesre 104 ft, 4 évesre 125 ft, 5 évesre 133 ft, 6 évesre és idősbre 136 ft, ménre 3 ftal több, egy 2500 frt értékű verseny nyertesére 6, két ily vagy egy 4000 frtnál nagyobb díj nyertesére 10 ftal több. Angol és francia lóra külön 17 ftal több. Tétel 200 frt, fele bánat. Egy hóval a verseny előtt visszavonva 40 frt bánat. Tét- és bánatösszeg fele a 2-ik lóé. Nevezési zárnapp július 20-ka déli 12 óráig.

VI. Vigaszverseny (Handicap). Kötelező minden lóra, mely ez évben a kolozsvári versenyekre nevezve volt, kivéve a paripaversenyre nevezetteket. Fúthat csak olyan ló, mely ez évben e pályán nyertes nem volt. Távoltság 1 mfd. Tétel 50 frt, bánat 30 frt. Szeptember 5-ig jelentve 10 frt. Nyertes által kizárt lóra 20 frt. A terhek augusztus 20-án a „Vadász és Verseny“-lapokban közzétételnek.

Teherhatározók: gróf Bethlen Sándor, báró Bánffy Ádám és báró Wesselényi Béla.

Megjegyzések.

- Bármely versenyre csak egyleti részvényes nevezhet lovat, s ilyen is csak: ki bona fide nevezi lovat. Részvényes nem idomár, sem üzleti lovar nem lehet.
- Minden nyeresémből 5% az egyleti pénztár javára levonatik.
- Minden e pályán megjelenő lótól 5 frt gyp-péncz és annyiszor a mennyiszor indul 5 frt indulási pénz fizetendő.
- Teheregységül a vámfont szolgál, távoltság pedig az angol mértőid.
- A bejelentéseknek, a díj külön megnevezésével, a lovar színeivel, a ló származásával, a terhek pontos kiszámításával kell az egyleti titkárhoz intézett bérmentes levelekben történni.
- Csak levél vagy táviratilag tett nevezés érvényes, mely nem később mint a kitűzött napon és időben kell, hogy a titkárhoz megérkezzen.
- Valamennyi tét- és bánatösszeg a versenyek előtt este 6 órig a titkárságnál befizetendők, ellenkező esetben oly lovak, melyekért a tételek említett ideig be nem fizetettek, valamint azok sem, melyek tulajdonosa ellen az egyletnek bármilyen követelése volna, annak kiegyenlítéseig pályázásra nem eresztetnek.
- Mindenemű tudakozódás, bejelentés és nevezés ily czim alatt: „Verseny“ illető Bartha Lajoshoz Kolozsvárt, főter 2-ik sz. bérmentesen intézendők.

A lovaregylet megbízásából
Bartha Lajos,
egyleti titkár.

UJDONSÁGOK.

Kolozsvár, február 26. 1872.

A székelyföldi képviselők többsége pártkülömbőség nélkül egy, a székelyföldi, vas- és kőut-hálózatra vonatkozó emlékiratot adott át Tisza Lajos közlekedési miniszter urnak. Az emlékiratot Berde Mózes, Antalfy Károly, Pap Lajos és Török Albert képviselők nyújtották át.

Az erdélyi országos képviselők báró Bánffy Albert elnökelete alatt folyó hó 24-én értekezletet tartottak, melynek tárgyat a választási törvény képezte. Molnár Antal előterjeszté, hogy az erdélyi választási törvénynek azon pontja, mely a községeknek 100 füstön fölül két, azon alól egy megbízott általi választási részvételéről szól, mint a törvény keretébe nem illő anomalia elrendendő, vagy pedig annak félremagyarázhatóságán kellene módosítani. Zeyk Károly, államtitkár indítványára az értekezlet a törvény kérdéses pontjának fenntartása mellett nyilatkozott, s a szükséges módosítvány formulázásával Szilágyi Dezsőt és Molnár Antalt bizta meg. Ugyan ők bizattak meg Török Albert felszólalása folytán egy más módosítvány szövegezésével, mely az éjjeli megszakítással történő választás módosítására vonatkozik.

Az erdélyi muzeum egylet ig. választmánya tudományos ülését szombaton február 24-én d. u. 5 órakor tartotta meg a tanácsház nagytermében, hol Brassay Sámuel ur a műkifejezésekről tartott bévezetése után Herbach Ferencnek az artezi kutakról és a kolozsári ivóvíz kérdéséről tartott érdekes geologiai magyarázatokkal kísért értekezést olvasta fel. Brassai Sámuel ur felolvasását kísérletekkel (experimentum) világosította. Az értekezés objectív tudományos alakban mutatja be az említett kutak szerkezetét s e tárgylagosága mellett is felolvasó Brassai Sámuel ur szellemet érdeket kölcsönözött annak, hogy a zsufolt terem halgatósága figyelmét 2 óránál tovább kiterjesztett felolvasas folyton lekötve tartá. Értekező Kolozsvár és vidékére nézve az artezi kutak alkalmazását földtani észleletei alapján nem javasolja. De kárpótlásul a jó ivóvíz nyerhetőségét vizvezeték útján helyezi kilitásba.

Gr. Andrassy Gyula külügyminiszter és neje f. hó 23-án este Bécsből Pestre érkeztek és az „Európa“ szállodába szálltak. Vasárnap reggel 10 órakor a gróf a királyi lakba ment — ő felsége által azonnal fogadtatott. — Ez idő alatt mint az „U. L.“-ban olvassuk az „Európa“ szállodába egy udvari kocsi küldetett, hogy Andrassy gróf máháját a királyi lakba szállítsa s így a külügyminiszter ki 8 napig szándékszik Pest-Budán mulatni — a király közvetlen szomszédságában lakik.

A vallás és közoktatási ministerium egyet-értve a honvédelmi ministeriummal a tanuló ifjuság fegyvergyakorlatáról készitendő terv kidolgozására bizotságot küldött ki Taxi őrnagy, Virághalmi Ferenc százados Gönczy Pál és Mészáros Ferenc oszt. tanácsos urak személyében. A bizotság munkálatát már be is adta mind két ministeriumnak. A kimutatás szerint van: 11,167 fegyvergyakorlatra képes tanuló. — Ezek tanítására szükséges 134 altanító s 79 fókatoná tanító. A tanító díjak 31,680 frt tennének.

Salto mortate. Szombaton folyó hó 24-én estéli 11 órakor a piaci Rédey ház második emelete folyosójáról egy fiatal leányka ugrott le a kövezetre, de szerencsére egy ép az esés függélyes iránya alatt menő csizmada inasra esett, kinek önkénytelen udvariassága megmentette a szélzuzdától. A leány orvosi kezelést végeztetett a szállítatott. A sérelem: a felső láb-szár kifuzamodása. Az inasnak csodálatosan mi baja sem történt.

A bécsi világkiállítás magy. orsz. bizottságnak IV. (művészeti) szakosztálya f. hó 22-én tartott ülésében a Greguss Ágost által készített ügyrendet csekély módosításokkal elfogadta. A véleményadás végett hozzá áttett jutalmazási pályamunkákat bíráló alá bocsátotta. Továbbá elhatározta, hogy a hazai művészeket nyilatkozatra hívja fel az iránt, ha ohajtanak-e és mily művekkel részt venni az 1873-ik évi kiállításban — figyelmezteti egyszersmind, hogy a netán 1862 óta kért művekkel is részt vehetnek s kilitásba helyezni, hogy kiválólag a bécsi kiállításra küldött művekből az orsz. magyar képzőművészeti társulat rendez évi vásárlásait megteendő. Végül a külföldön tartozókó hazai művészek arról értesitettek, hogy ha a magyar osztályba küldik műveiket — mindazon szállítási előnyökben részesülnek, melyek a velük egy helyben lakó külföldi művészek számára biztosítatnak.

Somssich Pál képviselőház elnöke vasárnap, febr. 25-én disztribúciót adott a Hungaria dísztermében,

melyre a ministerelnök, ministerek és számos képviselő voltak meghiva.

Bácskából a „Delejtű“-ből azon leveroó hirt vesszük át, hogy a legjobb földek viz alatt vannak, miután a sok esőzés által mindenfelé elizapodott a föld.

Az Andrassy album számára Ellinger fényképeszeti műtermében már 300 képviselő photographiája készen van, A képek általában sikerültek nevezetesen a Deák Ferenczé kitünő.

Ráday gróf ezentul is megmarad hivatalába. A deputatio nem hiába kopogtatott Lónyay grófnál.

Az ideji unjonezozáshoz mint királyi biztosok a honvédelmi ministerium részéről Bénárd Lajos oszt. tanácsos Gruz Albert és Galtner Antal titkárok lettek kiküldve. Feladatuk a megyékben és városokban az unjonezozásra és felszöhlamlásokra felügyelni és különösen az utólag besorozandó hadköteleseket szemmel tartani, hogy azok már előbb miért nem tettek eleget harkötelezettségüknek. Kiküldött urak jelenleg a Mármarosban és a Tisza vidékén folyó unjonezozásnál vannak jelen.

Boér Emma k. a. jutalomjátékául: „Olimpia“ vagy „egy színészno élete“ című francia drámát választotta, Fordította Csepregi Lajos. A jutalomjáték martius 2-ára van kitüzve. A jutalmazandót nemcsak mi ajánljuk a közönség figyelmébe, ajánlja az eddig felmutatott fényes siker s nemes törekvése mely a művészno iránt minden körben általános érdekliséget keltett.

A választási törvény szentesítése után azonnal megkezdődnek az összeírások. A jövő választások junius 10-30 közt lesznek.

Az osztr. államvasut 19-iki heti kimutatása szerint a bevétel 630,047 frtra mert, mi a mult évi bevételhez képest 36,943 csökkenést mutat. A társulat összes bevétele f. évi jan. 1 től febr. 18-ig 3,434,199 frt, 131,329 frtal több mint tavaly.

Távirati tudósítás a bécsi börzéről.

Febr. 24-ről: 5% Metalliques 62.95. 5% Nemzeti kölcsön 70.90. 1860-diki államkölcsön 102.80. Bankrészvények 845. Hitelrészvények 352.25. London 113.05. Ezüst 111.50. Cs. kir. arany 5.36. Napoleonkor 8.99.

Földterhermentesítési kötvények: Magyar 81.—. Temesi 78.—. Erdélyi 77.—. Horv.-Slavon 83.—.

Id. felelős szerkesztő: Sándor János.

NYILTTÉR.

okleveles fogorvos

MÁTHÉ DOMOKOS,

Bécsből;

lak. jelen. Kolozsvárt e hó 29-ig az „Európa“ szálloda 5 és 6. sz. rend. fog és szájbajokban szenvedőknek nap. d. e. 9-12-ig d. u. 2-5 óráig. Szegénysorsuaknak ingyen.

Consultatiók és nyomtatott árjegyzékek mindenkinek gratis. 16-25